

Vergaderjaar 2014–2015

25 424

Geestelijke gezondheidszorg

Nr. 282

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 juli 2015

Naar aanleiding van uw brief d.d. 30 april 2015, getiteld «Het verzwegen oorlogsleed van psychiatrische patiënten», doe ik u deze reactie toekomen.

Ik heb kennis genomen van de voorlopige bevindingen over het lijden van Nederlandse psychiatrisch patiënten en verstandelijk gehandicapten in de Tweede Wereldoorlog, meer specifiek tijdens de Hongerwinter van 1944–1945. Er is sprake van schokkende aantallen overledenen en vreselijke omstandigheden waaronder deze kwetsbare mensen moeten hebben verkeerd.

Dit hoofdstuk in de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog heeft tot dusverre weinig aandacht gekregen. Ik voorzie dat de komende tijd door gericht onderzoek, ontsluiting van archieven en koppeling van gedigitaliseerde bestanden meer onderbelichte situaties uit de Tweede Wereldoorlog onder de aandacht zullen komen. De uitkomsten van dit geleidelijke, wetenschappelijke proces zal nieuwe feiten aan het licht brengen. Deze nieuwe inzichten zullen voor sommige betrokkenen niet altijd gemakkelijk blijken, zo is mijn inschatting. Op de wereldwijd leidende positie die het NIOD in deze wetenschappelijke zoektocht in op sommige terreinen inneemt, mogen we trots zijn. Het NIOD bepaalt zelf zijn onderzoeksprioriteiten en meerjarige onderzoeksagenda. Aanvullend op deze agenda is uiteraard specifiek onderzoek mogelijk.

Ik acht het een goede zaak wanneer betrokken organisaties zelf onderzoek gaan doen naar hun verleden, al dan niet in samenwerking met onderzoeksinstituten zoals het NIOD. Zo zijn er op dit moment enkele concrete gevallen waarbij de rol van de eigen organisatie of sector ten tijde van de Tweede Wereldoorlog wordt geëvalueerd. De ontwikkelingen van het beoogde vervolgonderzoek naar Nederlandse psychiatrische patiënten en verstandelijk gehandicapten volg ik dan ook nauwgezet.

Via een particulier initiatief wordt een onderzoek en een nationaal congres ontwikkeld over de Nederlandse psychiatrisch patiënten en verstandelijk gehandicapten in de Tweede Wereldoorlog. In het kader van de onderzoeksagenda van Internationaal Holocaust Remembrance Alliance (<https://www.holocaustremembrance.com/>), waar Nederland actief lid van is en waarin ook het NIOD in participeert, zal er medio 2016 een internationale conferentie georganiseerd worden rond het lot van gehandicapten onder het nationaal-socialistisch regime. Hieruit blijkt dat niet alleen in Nederland maar ook internationaal de aandacht voor deze groep toeneemt. Ik stel dan ook voor de nu voorliggende vraag vanuit de sector in Nederland te plaatsen in dit grotere kader en zal actief meedenken en bijdragen aan een dieper inzicht in het lot van vele gehandicapten ten tijde van de Tweede Wereldoorlog.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M.J. van Rijn